

Tilbage melding på tilsynsbesøg 2023

Dagtilbud: Den kommunale dagpleje (Legestuerne)

Dato for observation: Maj/juni og september 2023

Dato for tilsynssamtalen: Maj/juni og oktober 2023

Pædagogisk konsulent: Winnie Breilev

Dette er en fælles tilsynsrapport for Køge kommunes kommunale dagpleje.

Rapporten bygger på observationer i alle dagplejeområders legestuegrupper, samt en fælles opsamling på dagplejeledernes tilsyn i alle dagplejehjem. Alle dagplejeområder har fået en individuel tilbage melding efter observationerne i legestuerne. Derudover har der været et fælles møde for alle dagplejeledere og områdeleder.

På observationstidspunktet var dagplejeområderne inddelt på denne måde:

- Ejby/Borup
- Hastrup/Herfølge
- Kirstinedal
- Bjæverskov/Lellinge

Dagplejelederne fører tilsyn med læringsmiljøet i de enkelte dagplejeres hjem.

[Tilsyn i dagtilbud, dagpleje og private pasningsordninger | Køge Kommune \(koege.dk\)](#)

Lovgivning

Ifølge Dagtilbudsloven skal Kommunalbestyrelsen føre tilsyn med indholdet i dagtilbud, og den måde opgaverne udføres på. Dagtilbud er en samlet betegnelse for daginstitutioner og dagpleje til børn i alderen fra 0 år og til skolestart. Tilsynet indgår som en del af kommunalbestyrelsens overordnede ansvar for kvalitetsudvikling inden for dagtilbudslovens rammer.

Kommunalbestyrelsen har ansvar for at:

- *Dagtilbuddet styrker børns trivsel, udvikling og læring*
- *Dagtilbuddet varetager opgaverne på faglig og økonomisk forsvarlig måde*
- *Forebygge og gribe ind så eventuelle problemer ikke udvikler sig*
- *Borgerne får den service, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger og retningslinjer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.*

De generelle tilsynsbestemmelser fastslår, at tilsynet skal omfatte både den indholdsmæssige del af dagtilbuddets arbejde, og den måde hvorpå dagtilbuddet løser sine opgaver. Dermed indeholder det pædagogiske tilsyn både en pædagogisk udviklingsopgave, en kontrolopgave samt en dokumentationsopgave.

I praksis udføres tilsynet af en pædagogisk konsulent.

KØGE KOMMUNE

Tilsynsrapporten sammenfatter:

- *Observationerne fra pædagogisk praksis i hverdagen som den pædagogiske konsulent har gjort under uanmeldte besøg i legestuerne*
- *Emner fra den efterfølgende samtale med leder/områdeleder og personaler og evt forældrerepræsentant. Herunder også de situationsbeskrivelser som dagplejelederen bringer med til samtalen.*
- *Opfølgning på dagplejens arbejde med opmærksomhedspunkterne fra det seneste tilsyn (fremadrettet, da dette tilsyn er det første i den samlede dagpleje)*

Konklusion på tilsynsbesøget

Hvad viser tilsynet:

Den kommunale dagpleje lever op til intentionerne i dagtilbudsloven, den pædagogiske læreplan samt Køge Kommunes politikker. Dermed giver tilsynet ikke anledning til opfølgende eller skærpet tilsyn.

For yderligere at styrke den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddet peger tilsynet og tilsynssamtalen på, at der med fordel kan arbejdes videre med udvalgte opmærksomhedspunkter.

Fremadrettede opmærksomhedspunkter i udviklingen af den pædagogiske kvalitet

På baggrund af drøftelserne i tilsynssamtalen kan der med fordel være fokus på følgende opmærksomhedspunkter i den kommende periode:

- **Leg, aktiviteter og deltagelsesmuligheder**
 - At dagplejerne i højere grad er deltagende og vedholdende i lege sammen med børnene.
 - At dagplejerne oftere hjælper/guides børnene ind i legefællesskaber og skaber deltagelsesmuligheder på tværs af dagplejegrupperne i legestuen
- **Relationer og samspil**
 - At dagplejerne i højere grad opsøger børnene og tager ansvar for relationen.
 - At dagplejerne i højere grad er bevidste om positiv mimik og hvordan der udvises glæde og begejstring
 - At dagplejerne fortsat arbejder med at være bevidste om at rumme og italesætte børnenes følelser
- **Læringsmiljø**
 - At læringsmiljøet i legestuen bliver tilrettelagt ud fra bevidste valg i forhold til børnenes behov og udvikling og med et børneperspektiv for øje.
 - At arbejde med en forståelse af, at dagplejernes tilgang til børnene og måden at være sammen på, også er børnenes læringsmiljø.

Sammenfatning på observationer og tilsynssamtale

I dagligdagen arbejder dagplejerne hovedsageligt individuelt i egne hjem med en lille børnegruppe. I legestuerne mødes 2-5 dagplejere i hele eller halve dage i fælles lokaler og med en fælles plan for dagen. Den daglige struktur og organisering i de enkelte dagplejehjem, er en stærk kultur, som på nogen måder udfordres når børn og dagplejere samles i legestuen. Dette sås bl.a. ved dagplejernes forskellige tilgange og indsatser. Sammenfatningen er derfor et udtryk for de observationer der er gennemgående i alle legestuer. Der er enkelte fravigelser, som af hensyn til GDPR ikke uddybes i rapporten, men som er gennemgået med de enkelte dagplejeledere og fuldt op af forvaltningen i samarbejde med dagplejelederne.

Til sparringssamtalerne med de enkelte dagplejeledere havde lederne medbragt praksisfortællinger fra hverdagsituationer. Situationer hvor de lykkedes særlig godt og situationer, hvor de bliver udfordret.

På baggrund af observationerne og sparringssamtalerne kan følgende sammenfattes om dagtilbuddet:

Leg, aktiviteter og deltagelsesmuligheder

- Det planlagte indhold i legestuerne var under observationerne meget afhængigt af de enkelte legestuegrupper, og hvilke traditioner der er i gruppen. Den struktur og det indhold, som blev observeret kan deles op i disse overordnede temaer:
 - legestuer hvor der sættes små aktiviteter i gang og hvor dagplejerne bakker op om legene og deltager sammen med børnene
 - legestuer hvor dagplejerne fordeler sig efter børnenes interesser og følger børnenes udspil i forhold til leg og aktiviteter.
 - legestuer hvor indholdet er udelukkende børneinitieret og hvor dagplejerne deltager, hvis børnene tager initiativ, ellers bliver der hovedsageligt holdt opsyn og ordnet praktiske opgaver.
- Observationerne i legestuerne gav et billede af, at dagplejerne indimellem trak sig hurtigt ud af legene med børnene. Dette resulterede ofte i at legene stoppede. Samtidig var det en udfordring for nogle dagplejere at slippe begrænsningerne og lege frit. Dagplejen har forberedt en legeworkshop for dagplejerne i løbet af efteråret med oplægsholder Balder Brøndsted fra legefabrikken. Det er også muligt at finde inspiration i dette materiale: [Inspirationsmateriale om leg | emu danmarks læringsportal](#)
- Voksnes deltagelse i børns leg er vigtig i forhold til børnenes udvikling. Dagplejerne kan med fordel arbejde videre med at få en forståelse af egen rolle ind i børnenes lege – hvornår og hvor længe skal dagplejerne deltage i lege, hvilke børn har brug for en 'hånd i ryggen', hvilke børn skal hjælpes ind i fællesskabet og hvad er gode og udviklende lege, set ud fra børnenes alder og udvikling. Med fokus på børnenes nærmeste zone for udvikling, og ud fra børnenes interesser.
- Dagplejelederne fortalte, at dagplejerne arbejder med en forståelse af, at indholdet i legestuerne og hverdagen i høj grad skal tage udgangspunkt i børnene og gruppens behov og udvikling. Dette er en proces, hvor bl.a. refleksionsskemaer, planlægningskemaer mm. inddrages.
- I flere af dagplejegrupperne er der fokus på, at børnene er 'fælles børn' i legestuerne. Dagplejelederne fortæller at det er en udfordring for nogle dagplejere, men der arbejdes med dette i forhold til leg og samvær. For at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn, skal dagplejerne i højere grad være opsøgende og hjælpe/guide børnene til at se hinanden, og skabe deltagelsesmuligheder for alle børn. Dette er især vigtigt for de

KØGE KOMMUNE

børn som ikke er deltagende i lege. Fra ledelsens side er der fokus på at sammensætte legestuegrupperne, så der opstår den bedste gruppedynamik og mulighed for at inspirere hinanden. [7 gode råd til at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn | EVA](#)

- Observationerne lægger sig godt op ad dagplejeledernes egne observationer og fokuspunkter i evalueringen af børnefællesskabet, som er udarbejdet tidligere i 2023 og som findes på sidste side i denne tilsynsrapport.

Relationer og samspil

- Observationerne i dagplejens legestuer var generelt præget af god og positiv stemning. Tempoet var roligt og afstemt efter børnenes aktuelle behov. Dagplejere var overvejende nærværende og tilgængelige i samspil med børnene. Dagplejerne var overvejende fordelt efter hvor børnene var, både ude og inde.
- Det var i mange tilfælde børnene der tog initiativ til samspil med dagplejerne. Under sparringssamtalerne med dagplejelederne blev det drøftet, hvor vigtigt det er for børn og specielt børn i udsatte positioner, at opleve voksne som tager initiativ til samspil og guider/hjælper børnene i relationerne. Guidning og hjælp tæt på, fremfor verbalt på afstand.
- Det blev også drøftet hvor vigtigt det er for børnene at møde engagerede og glædesfyldte dagplejere. De mindste børn aflæser og finder tryghed i dagplejernes mimik og ansigtsudtryk. Dagene i legestuen er anderledes og for nogle børn mere usikre, end de normale dage i dagplejen. Derfor er det vigtigt at dagplejerne er bevidste om at vise børnene tydelig og positiv mimik.
- Mange af dagplejerne var bevidste om at hjælpe børnene med at sætte ord på følelser, og hjælpe børnene med at forstå egne reaktioner og handlinger. Det er dog vigtigt at der fortsat arbejdes med dette, da børnenes følelsesmæssige udvikling har stor betydning for børnenes trivsel og udvikling. Dagplejelederne fortalte at alle områder i løbet af den sidste tid, er begyndt at arbejde med systematisk refleksion. Den systematiske tilgang og måden at reflekterer på, er med til at øge dagplejernes bevidsthed om deres egen rolle i samspillet og giver samtidig nye måder at se og forstå børnenes udtryk og adfærd på.

Læringsmiljø

- Læringsmiljøet omkring børnene består af mange elementer, hvor blandt andet aktiviteter, indretning, struktur og børnesyn er bærende elementer. Dagplejernes tilgang og måden at være sammen med børnene på, er derfor også afgørende for kvaliteten af læringsmiljøet. Dagplejerne er hver især børnenes læringsmiljø.
- Under sparringssamtalerne med dagplejelederne blev det drøftet, på hvilken måde dagplejerne i højere grad kan guides og støttes i at tilrettelægge læringsmiljøet ud fra børnenes udvikling og behov. Det kræver i højere grad bevidste valg i forhold til pædagogiske aktiviteter og pædagogisk fokus. Flere af dagplejens fælles pædagogiske redskaber som f.eks. systematisk refleksion og SprogTrappen er gode redskaber til at kortlægge børnenes behov for pædagogiske indsatser i læringsmiljøet.
- Det sproglige læringsmiljø i legestuerne var under observationerne afhængigt af de enkelte dagplejere og deres måde at tale til og med børnene på. De fleste dagplejere opfordrede børnene til dialog og havde fokus på kommunikation med børnene i

aktiviteterne og under spisning. Langt de fleste dagplejere er i stand til at gribe børnenes sproglige initiativer og koble sprogligt til andre fælles oplevelse.

Opsamling fra dagplejeledernes tilsyn (2023) skrevet og udarbejdet af dagplejelederne.

Evaluering af børnefællesskaber:

Dagplejelederne har sammen med dagplejerne arbejdet fokuseret med børnefællesskaber i den seneste tid. Arbejdet er evalueret og opsummeres på følgende måde:

Hvor lykkedes vi?

Det er tydeligt, at dagplejerne tænker meget bevidst på børnefællesskabet, ikke kun i de daglige aktiviteter, men også i rutinesituationer. Det er blevet en inkorporeret del af deres pædagogik.

I leg ses der eksempler på, at de veksler mellem at være igangsætter, den aktivt deltagende og den observerende. Derudover tænkes der meget i det fælles tredje, hvor alle børn i gruppen kan være med på deres præmisser og udviklingstrin.

De er gode til at veksle ubemærket i de forskellige legepositioneringer og ved hvornår det er passende, at enten trække sig lidt fra legen eller være mere deltagende.

Gennem dagen er dagplejerne meget opmærksomme på børnenes kompetencer og evner. Dette gør at de har blik for, hvad det enkelte barn kan bidrage med ind i fællesskabet.

De ser det enkelte barns behov og hjælper ved at udvikle og videreudvikle lege, med plads til alle uanset alder, selvom dette også kan være en udfordring, der kræver en anden tænkning. Dagplejerne ser sig selv som en del af legen og omtaler ofte børnegruppen og deres leg, som noget "vi gør", "vi leger". Dette viser at dagplejeren er en del af fællesskabet.

Eksempel fra dagplejers praksisfortælling:

Der er 5 børn i dag. Egne 4 og et gæstebarn.

L kommer hen til mig og siger musik, danse.

Jeg spiller noget musik og L danser med mig. I kommer hen og vil være med. Så danser vi lidt og kan se E og M også danser med hinanden. Jeg spørger O om han vil være med. Han står nemlig bare og kigger på os andre. Han ryster på hovedet. Efter noget tid spørger jeg igen O om han vil være med og rækker hånden hen til ham. Men nej han vil ikke. Så kigger L på O og slipper min hånd. Hun går over til O, tager hans hånd og siger danse. O begynder at danse med L og I. E og M kommer over til dem og de danser alle 5. De har en fest og har slet ikke brug for mig mere.

Hvilke udviklingspotentialer:

Ud fra vores tilsynsnotater, samt observationer hos dagplejerne, ser vi nedenstående udviklingspotentialer.

KØGE KOMMUNE

- Hvordan bliver vi i dagplejen endnu mere bevidste om at bruge pædagogiske bagdøre i form af, at ikke alle børn behøver at være deltagende på samme måde, men har de samme deltagelsesmuligheder?
- Hvordan bliver vi i dagplejen mere opmærksomme på at børn, ikke mindst børn i udsatte positioner, kan have brug for at blive guidet i fællesskabet?
- Hvordan sikrer vi i dagplejen, at vi holder fokus på barneperspektivet; hvad tænker barnet om det her?
- Hvordan skærper vi i dagplejen opmærksomheden på at, det er børnenes spor der sætter rammen?
- Hvordan sikrer vi at være opmærksomme både på det enkelte barns individuelle behov, samt børnegruppen som helhed?
- Hvordan bliver vi tydelige omkring hvordan der skal arbejdes med børnefællesskaber, særligt når der er en stor differentiering i behov eller udvikling i børnegruppen?

Eksempel fra dagplejers praksisfortælling:

Jeg har en dreng O på 2 ½ år, som tit trækker sig fra fællesskabet i forhold til de andre børn. Han opsøger dem heller ikke og han leger ofte selv.

Når jeg f.eks. tager sansekufferten frem, sætter han sig lidt væk, mens de andre børn sætter sig ved siden af mig, og venter spændt på at se hvad der gemmer sig i kufferten.

Jeg kalder på O, og siger at han skal komme hen til mig, og sætte sig ved siden af mig, jeg tager nogle hårde og bløde bolde frem, jeg starter med at massere de andre børn på armene og under tærne, O deltager ikke, men O kigger på.

Legen udvikler sig, og de andre børn begynder selv at massere sig selv og hinanden, og lidt efter lidt begynder O også at massere sig selv og mig på armen.

Opfølgning på opmærksomhedspunkter fra sidste tilsyn:

Der er ikke tidligere ført tilsyn med dagplejens legestuer.